

خوێنەکە

بە نیعمەتەکەی بە ئازادی لە ڕێگەی ئەو ڕزگاربوونەی کە لە عیسا مەسیحدا هەیە، ڕاستودروست بوون، خودا بە باوەڕبوون بە خوێنی خۆی داینایە بۆ ئەوەی ببێتە کەفارەت، بۆ ئەوەی ڕاستودروستی خۆی ڕابگەیەنێت بۆ لێخۆشبوونی گوناهەکانی ڕابردوو، لە ڕێگەی لێبوردەیی خوداوە. بۆ ئەوەی لەم کاتەدا ڕاستودروستی خۆی ڕابگەیەنم، تاکو دادپەروەر بێت و ڕاستودروستکردنی ئەو کەسەی باوەڕ بە عیسا هەیە. ڕۆمیان ٣: ٢٤-٢٦

ئینجا گوتی» :چیت کردووە؟ «دەنگی خوێنی براکەت لە زەوییەوە هاوار دەکات بۆم .ئێستا لە زەوییەوە نەفرەت لێکراویت ،کە دەمی کردۆتەوە بۆ ئەوەی خوێنی براکەت لە دەستی تۆ وەربگرێت .سەرەتای ژیان ٤ :١٠-١١

بەڵام گۆشت لەگەڵ ژیانی ،کە خوێنەکەیە ،مەخۆن .وە بە دڵنیاییەوە خوێنی ژیانتان داوای دەکەم؛ لە دەستی هەموو دڕندەیەکەوە داوای دەکەم و لە دەستی مرۆڤیشەوە؛ لەسەر دەستی برای هەموو پیاوێک ژیانی مرۆڤ دەخوازم .هەرکەسێک خوێنی مرۆڤ بڕێژێت ،خوێنی لە ڕێگەی مرۆڤەوە دەڕژێت ، چونکە بە وێنەی خودا مرۆڤی دروستکردووە .سەرەتای ژیان ٩ :٤-٦

ڕۆبن پێی گوتن» :خوێن مەڕێژن ،بەڵکو فڕێی بدەنە ناو ئەم چاڵەی کە لە بیاباندایە و دەستی لێ مەکەن .بۆ ئەوەی لە دەستیان ڕزگاری بکات و بیداتەوە دەستی باوکی .یەهودا بە براکانی گوت» :ئەگەر براکەمان بکوژین و خوێنی بشارینەوە ،چ سوودێکی هەیە؟ «ئینجا پۆشاکی یوسفیان برد و بزنێکیان کوشت و پۆشاکەکەیان لە خوێنەکەدا نوقم کرد .سەرەتای ژیان ٣٧ :٢٢ ،٢٦،٣١

ڕۆبنیش وەڵامی دانەوە» :من پێم نەگوت» :گوناه بەرامبەر بە منداڵەکە مەکەن «.و ئێوەش نەتانویست گوێتان لێ بێت؟ بۆیە سەیرکە ،خوێنی ئەویش پێویستە «.سەرەتای ژیان ٤٢:٢٢

یەهودا کۆترە شێرێکە ،لە نێچیرەکەوە کوڕم ،تۆ بەرز بوویتەوە ،کڕنۆش بوو ،وەک شێر و وەک شێرێکی پیر دانیشتبوو .کێ خەبەری بکاتەوە؟ عەصا لە یەهودا نابڕوات و یاسادانەر لە نێوان پێیەکانیدا نابڕوات ،تا شیلۆ دێت .کۆکردنەوەی گەل بۆ ئەو دەبێت «.کەڵەشێرەکەی بە ترێیەوە بەستەوە و کەرەکەی بە ترێی هەڵبژێردراوەوە .جلەکانی بە شەراب و جلەکانی بە خوێنی ترێ ،چاوەکانی بە شەراب سوور دەبنەوە و ددانەکانی بە شیر سپی دەبن .سەرەتای ژیان ٤٩ :٩-١٢

ئەگەر باوەڕیش بەم دوو نیشانەیە نەکەن و گوێ لە دەنگت نەگرن ،لە ئاوی ڕووبارەکە دەگرن و بیڕێژنە سەر زەوییە وشکەکە و ئەو ئاوەی لێی دەردەهێنیت ڕووبارەکە دەبێتە خوێن لەسەر زەوی وشک .دەرچوون ٤:٩

یەزدان ئەمە دەفەرموێت» :لەمەدا دەزانیت کە من یەزدانم .ماسییەکانی ناو ڕووبارەکە دەمرن و ڕووبارەکە بۆگەن دەبێت .میسرییەکان لە ئاوی ڕووبارەکە بێزار دەبن .یەزدان بە موسا فەرمووی» :بە هارون بڵێ :دارەکەت بگرە و دەستت درێژ بکەرەوە بۆ سەر ئاوەکانی میسر و لەسەر چەمەکانیان و لەسەر ڕووبارەکانیان و لەسەر گۆمەکانیان و لەسەر هەموو حەوزە ئاوەکانیان ببێتە خوێن؛ بۆ ئەوەی خوێن لە هەموو خاکی میسردا هەبێت ،چ لە دەفرە دارەکان و چ لە قاپەکانی بەرد .موسا و هارونیش هەروەک یەزدان فەرمانیان کرد .چەقۆکەی بەرزکردەوە و ئاوەکانی لە ڕووبارەکەدا لێدا ، لەبەردەم فیرعەون و خزمەتکارەکانیدا .هەموو ئەو ئاوانەی لە ڕووبارەکەدا بوون ،بوون بە خوێن .ئەو ماسییانەی لە ڕووبارەکەدا بوون مرد .ڕووبارەکە بۆگەن بوو ،میسرییەکان نەیانتوانی لە ئاوی ڕووبارەکە بخۆنەوە .خوێن لە هەموو خاکی میسردا هەبوو .دەرچوون ٧ :١٧-٢١

ئینجا لە خوێنەکە دەگرن و لە دوو دارەکەی لاوەکی و دارستانی سەرەوەی ئەو ماڵانەی کە تێیدا دەیخۆن دەیکوژن .خوێنەکە دەبێتە نیشانەیەک بۆ ئەو ماڵانەی کە لێی دەژین ،کاتێک خوێنەکە دەبینم بەسەرتاندا تێدەپەڕم و تاعونەکە بەسەرتاندا نایەت تا لەناوتان ببات ،کاتێک خاکی میسر دەکوژم .ئینجا دەستە هیسۆپێک وەربگرن و لەناو ئەو خوێنەی کە لە کۆشکەکەدایە ،بیخەنە ناو خوێنەکەوە و بەو خوێنەی کە لە کۆشکەکەدایە ،پەنجەرەکە و دوو چەقۆی لاوەکی لێبدەن .تا بەیانی هیچ کام لە ئێوە ناچنە دەرەوە لە دەرگای ماڵەکەی .چونکە یەزدان بەناو میسرییەکاندا تێدەپەڕێت .کاتێک خوێنی سەر پەنجەرە و دوو ستوونی لاوەکی دەبینێت ،یەزدان بەسەر دەرگاکەدا تێدەپەڕێت و ڕێگە نادات وێرانکەرەکە بێتە ماڵەکانتان و لێتان بدات .دەرچوون ١٢ : ٧ ،١٣ ،٢٢-٢٣

ئەگەر دزێک دۆزرایەوە کە دەشکێت و لێی بدرێت و بمرێت ،خوێنی بۆ نارژێت .ئەگەر خۆر بەسەریدا هەڵهات ،خوێنی بۆ دەڕژێت؛ چونکە دەبێ قەرەبووی تەواو بکاتەوە؛ ئەگەر هیچی نەبوو ،ئەوا بۆ دزییەکەی دەفرۆشرێت .دەرچوون ٢٢ :٢-٣

خوێنی قوربانیەکەم لەگەڵ نانی خەمیرکراو پێشکەش مەکە .هەروەها چەوری قوربانیەکەم تا بەیانی نامێنێتەوە .دەرچوون ٢٣ :١٨

موسا نیوەی خوێنەکەی وەرگرت و خستیە ناو زەرفەکانەوە .نیوەی ئەو خوێنەشی لەسەر قوربانگاکە ڕشت .موسا خوێنەکەی برد و بەسەر گەلەکەدا ڕشت و گوتی» :ئەوە خوێنی ئەو پەیمانەی یەزدان لەگەڵ ئێوەدا کردووە سەبارەت بە هەموو ئەم قسانە «.دەرچوون ٢٤ :٦،٨

لە خوێنی گاکە وەربگرە و بە پەنجەت بیخە سەر قۆچەکانی قوربانگاکە و هەموو خوێنەکە لە تەنیشت بنی قوربانگاکە دەڕێژیت .بەرخەکە دەبڕیت و خوێنەکەی وەربگریت و بە دەوری قوربانگاکەدا بیڕێژیت .پاشان بەرخەکە دەکوژیت و لە خوێنەکەی وەربگریت و بیخەیتە سەر نوکی گوێی ڕاستی هارون و نوکی گوێی ڕاستی کوڕەکانی و پەنجەی گەورەی دەستی ڕاستیان و بیخەیتە سەر پەنجەی گەورەی پێی ڕاستیان ،و خوێنەکە بەسەر قوربانگاکەدا دەڕژێنە دەوروبەری .لە خوێنی سەر قوربانگاکە و زەیتی مەسحکردنەکە وەربگریت و بەسەر هارون و جل و بەرگەکانی و کوڕەکانی و جل و بەرگی کوڕەکانی لەگەڵیدا بیڕێژە ،ئینجا پیرۆز دەکرێت ، جلەکانی و کوڕەکانی و جل و بەرگی کوڕەکانی لەگەڵیدا بوو .دەرچوون ٢٩ :١٢ ،١٦ ، ٢٠-٢١

هارون ساڵانە جارێک بە خوێنی قوربانی گوناه بۆ کەفارەت کەفارەت لەسەر قۆچەکانی دەکات ،ساڵانە جارێک کەفارەتی لەسەر دەکات بۆ هەموو نەوەکانتان ،ئەوە پیرۆزترینە بۆ یەزدان .دەرچوون ٣٠:١٠

خوێنی قوربانیەکەم لەگەڵ خەمیر پێشکەش مەکە .قوربانی جەژنی پەسحیش بۆ بەیانی نەهێڵرێتەوە .دەرچوون ٣٤:٢٥

گاکە لەبەردەم یەزدان دەکوژێت ،کاهینەکانی کوڕانی هارون خوێنەکە دەهێنن و خوێنەکە بە دەوری قوربانگاکەدا دەڕێژن کە لە لای دەرگای چادرەکەی کۆبوونەوەیە .لە لای باکوری قوربانگاکە لەبەردەم یەزدان دەیکوژێت ،کاهینەکانیش کوڕەکانی هارون خوێنەکەی بە دەوری قوربانگاکەدا دەڕژێنن . کاهینەکە بیهێنێتە سەر قوربانگاکە و سەری لێبکاتەوە و لەسەر قوربانگاکە بیسوتێنێت .خوێنی لە تەنیشت قوربانگاکە دەشکێنرێت :لێڤیەکان ١ :٥ ،١١ ، ١٥

دەستی دەخاتە سەر سەری قوربانییەکەی و لە دەرگای چادرەکەی چاوپێکەوتن بیکوژێت ،کوڕەکانی هارون کاهینەکان خوێنەکە بەسەر قوربانگاکەدا دەڕێژن .دەستی دەخاتە سەر سەری قوربانییەکەی و لەبەردەم چادرەکەی چاوپێکەوتن بیکوژێت ،کوڕەکانی هارون خوێنی بە دەوری قوربانگاکەدا بپرژێنن .دەستی دەخاتە سەر سەری و لەبەردەم چادری کۆبوونەوەکە دەیکوژێت ،کوڕەکانی هارون خوێنی لەسەر قوربانگاکە بە دەوریدا دەڕژێنن .بۆ نەوەکانتان لە هەموو شوێنی نیشتەجێبوونتاندا دەبێتە یاسای هەمیشەیی ،کە نە چەوری و نە خوێن بخۆن .لێڤیا ٣ :٢ ،٨ ،١٣ ،١٧

کاهینەکە کە مەسح کراوە ،لە خوێنی گاکە وەربگرێت و بیهێنێتە چادری کۆبوونەوە ،کاهینەکەش پەنجەی خۆی لە خوێنەکەدا نوقم دەکات و حەوت جار لە خوێنەکە لەبەردەم یەزدان و لەبەردەم پەردەی ئەودا بپرژێنێت پیرۆزگا .کاهینەکە بەشێک لە خوێنەکە دەخاتە سەر قۆچەکانی قوربانگای بخورە شیرینەکە لەبەردەم یەزدان کە لە چادرەکەی کۆبوونەوەدایە .هەموو خوێنی گاکە دەڕێژێتە بنی قوربانگای قوربانی سووتاندن کە لەبەردەم دەرگای چادرەکەی کۆبوونەوەدایە .لێڤیا ٤ :٥-٧

کاهینەکە کە مەسح کراوە ،لە خوێنی گاکە دەهێنێتە چادری کۆبوونەوە ،کاهینەکە پەنجەی خۆی لە خوێنەکە نوقم دەکات و حەوت جار لەبەردەم یەزدان بیپرژێنێت ،لەبەردەم پەردەدا .بەشێک لە خوێنەکە دەخاتە سەر قۆچەکانی قوربانگاکە کە لەبەردەم یەزدانداندایە ،کە لە چادرەکەی کۆبوونەوەدایە و هەموو خوێنەکە لە بنی قوربانگای قوربانی سووتاندنەکە دەڕێژێت کە لە لایە دەرگای چادرەکەی کۆبوونەوە .لێڤیا ٤ :١٦-١٨

کاهینەکەش بە پەنجەی لە خوێنی قوربانی گوناهەکە وەربگرێت و بیخاتە سەر قۆچەکانی قوربانگای قوربانی سووتاندن و خوێنەکەی لە بنی قوربانگای قوربانی سووتاندنەکە بڕێژێت .کاهینەکەش بە پەنجەی خوێنەکەی وەربگرێت و بیخاتە سەر قۆچەکانی قوربانگای قوربانی سووتاندن و هەموو خوێنەکەی لە بنی قوربانگاکەدا دەڕێژێت .کاهینەکەش بە پەنجەی لە خوێنی قوربانی گوناهەکە وەربگرێت و بیخاتە سەر قۆچەکانی قوربانگای قوربانی سووتاندن و هەموو خوێنەکەی لە بنی قوربانگاکەدا دەڕێژێت :لێڤیەکان ٤ :٢٥،٣٠، 34

لە خوێنی قوربانی گوناهەکەش لەسەر لای قوربانگاکە بپرژێنێت .خوێنەکەی دیکەش لە بنی قوربانگاکەدا دەکوڵێنرێت ،قوربانی گوناهە .لێڤیا ٥ :٩

هەرچی دەست لە گۆشتەکەی بدات پیرۆز دەبێت ،کاتێک خوێنی لەسەر هەر جلێک ڕژا ،ئەو شتەی کە لەسەری ڕژاوە لە شوێنی پیرۆز بیشۆ .هەروەها هیچ قوربانییەکی گوناە کە هیچ لە خوێنەکەی هێنرایە ناو چادرەکەی کۆبوونەوە بۆ ئەوەی لە شوێنی پیرۆزدا ئاشتبوونەوە لەگەڵیدا بکرێت ،نابێت بخورێت ،لە ئاگردا دەسوتێنرێت .لێڤیا ٦ :٢٧،٣٠

لەو شوێنەی کە قوربانی سووتاندنەکە دەکوژن ،قوربانی تاوانەکە دەکوژن ،خوێنەکەی بە دەوری قوربانگاکەدا دەڕژێت .لە هەموو قوربانییەکە یەکێکیان پێشکەش بە یەزدان دەکات و خوێنی قوربانییەکانی ئاشتی دەڕژێتە سەر کاهینەکە .هەروەها لە هیچ شوێنێکی نیشتەجێبوونتان هیچ جۆرە خوێنێک ناخۆن ، چ لە باڵندە یان ئاژەڵ .هەر گیانێک هەر جۆرە خوێنێک بخوات ،ئەو گیانەش لە گەلەکەی دەبڕدرێت .ئەو کەسەی لە کوڕەکانی هارون ،کە خوێنی قوربانی ئاشتی و چەوری پێشکەش دەکات ،شانی ڕاستی دەبێت .لێڤیا ٧ :٢ ،١٤ ،٢٦ ،٢٧،٣٣

و ئەویش کوشتی؛ موسا خوێنەکەی برد و بە پەنجەی خۆی خستە سەر قۆچەکانی قوربانگاکە و قوربانگاکەی پاککردەوە و خوێنەکەی لە بنی قوربانگاکەدا ڕشت و پیرۆزی کرد بۆ ئەوەی ئاشتەوایی لەسەر بکات .وە کوشتی؛ موسا خوێنەکەی بەسەر قوربانگاکەدا ڕشت .و ئەویش کوشتی؛ موسا لە خوێنەکەی وەرگرت و خستیە سەر نوکی گوێی ڕاستی هارون و پەنجەی گەورەی دەستی ڕاست و پەنجەی گەورەی پێی ڕاستی .کوڕەکانی هارونی هێنا و موسا لە خوێنەکەی خستە سەر نوکی گوێی ڕاستیان و پەنجەی گەورەی دەستی ڕاستیان و پەنجەی گەورەی پێی ڕاستیان ،موساش خوێنەکەی بەسەر قوربانگاکەدا ڕشت .موسا لە زەیتی مەسحکردن و ئەو خوێنەی لەسەر قوربانگاکە بوو وەرگرت و بەسەر هارون و جلەکانی و کوڕەکانی و جل و بەرگی کوڕەکانی لەگەڵ خۆیدا ڕشت .هارون و جلەکانی و کوڕەکانی و جل و بەرگی کوڕەکانی لەگەڵ خۆیدا پیرۆز کرد .لێڤیا ٨ :١٥، ١٩، ٢٣ ، ٢٤،٣٠

کوڕەکانی هارون خوێنەکەیان بۆ هێنا ،ئەویش پەنجەی لە خوێنەکەدا نوقم کرد و خستیە سەر قۆچەکانی قوربانگاکە و خوێنەکەی لە بنی قوربانگاکەدا ڕشت ،قوربانی سووتاندنی کوشت .کوڕەکانی هارون خوێنەکەیان پێشکەش کرد ،کە بە دەوری قوربانگاکەدا ڕشت .هەروەها گا و بەرخەکەی کوشت بۆ قوربانی ئاشتی ،کە بۆ گەل بوو ،کوڕەکانی هارون خوێنەکەیان پێشکەشی کرد ،کە لەسەر قوربانگاکە لە دەوروبەری ڕشت ،لێڤیەکان ٩ :٩، ١٢، ١٨

سەبارەت بە باڵندەی زیندوو ،ئەو و دار سێدار و سوور و هیسۆپ دەبات و ئەوان و باڵندە زیندووەکە لە خوێنی ئەو باڵندەیەی کە لەسەر ئاوی ڕژاو کوژراوە ،نوقم دەکات ،کاهینەکەش دەیکات بەشێک لە خوێنی قوربانی تاوانەکە وەربگرە و کاهینەکە بیخاتە سەر نوکی گوێی ڕاستی ئەو کەسەی کە پاک دەکرێتەوە و پەنجەی گەورەی دەستی ڕاستی و پەنجەی گەورەی پێی ڕاستی .لەو ڕۆنەی کە لە دەستیدایە ،کاهین بیخاتە سەر نوکی گوێی ڕاستی ئەو کەسەی کە پاک دەکرێتەوە و پەنجەی گەورەی دەستی ڕاستی و پەنجەی گەورەی پێی ڕاستی .لەسەر خوێنی قوربانی تاوان :بەرخی قوربانی تاوانەکە دەکوژێت و کاهینەکە بەشێک لە خوێنی قوربانی تاوانەکە وەربگرێت و بیخاتە سەر نوکی گوێی ڕاستی ئەو کەسەی کە پاک دەکرێتەوە , و لەسەر پەنجەی گەورەی دەستی ڕاستی و لەسەر پەنجەی گەورەی پێی ڕاستی :کاهینەکەش لەو ڕۆنەی کە لە دەستیدایە بیخاتە سەر نوکی گوێی ڕاستی ئەو کەسەی کە بڕیارە پاک بکرێتەوە و لەسەری پەنجەی گەورەی دەستی ڕاستی و پەنجەی گەورەی پێی ڕاستی ،لەسەر شوێنی خوێنی قوربانی تاوانەکە : دارە سێدار و هیسۆپ و سوور و باڵندەی زیندوو و ...لە خوێنی باڵندەی کوژراو و ئاوی ڕژاودا نوقمیان بکە و حەوت جار ماڵەکە بپرژێنە ،بە خوێنی باڵندە و ئاوی ڕژاو و باڵندەی زیندوو و بە ماڵەکە پاک دەکاتەوە دار سێدار و هیسۆپ و سوور :لێڤیەکان ١٤ :٦، ١٤، ١٧، ٢٥، ٢٨، ٥١،٥٢

لە خوێنی گاکە وەردەگرێت و بە پەنجەی لەسەر کورسی میهرەبانی بەرەو ڕۆژهەڵات دەیپرژێنێت .لەبەردەم کورسی ڕەحمەتیدا حەوت جار لە خوێنەکە بە پەنجەی دەپرژێنێت .پاشان بزنی قوربانی گوناە ،واتە بۆ گەلەکە دەکوژێت و خوێنەکەی بهێنێتە ناو پەردەیەکەوە و بەو خوێنە وەک خوێنی گاکە بکات و بەسەر کورسی میهرەبانی و پێشەوە بیپرژێنێت کورسی میهرەبانی :دەچێتە دەرەوە بۆ قوربانگاکە کە لەبەردەم یەزدانداندایە و کەفارەتی بۆ دەکات .لە خوێنی گا و لە خوێنی بزنەکە وەربگرێت و بیخاتە سەر قۆچەکانی قوربانگاکە لە دەوروبەری .حەوت جار لە خوێنەکە بە پەنجەی خۆی بپرژێنێت و پاکی بکاتەوە و لە پیسی نەوەی ئیسرائیل پیرۆزی بکات .گا بۆ قوربانی گوناە و بزنی قوربانی گوناە ،کە خوێنەکەی هێنرایە ژوورەوە بۆ کەفارەتکردن لە شوێنی پیرۆز ،دەبێت بیباتە دەرەوەی ئۆردوگاکە .پێست و گۆشت و پیسایی خۆیان لە ئاگردا دەسوتێنن .لێڤیا ١٦ :١٤، ١٥، ١٨، ١٩، ٢٧

کاهینەکە خوێنەکە لەسەر قوربانگای یەزدان لە دەرگای چادرەکەی کۆبوونەوەکە بپرژێنێت و چەورییەکەی بسووتێنێت بۆ ئەوەی بۆنێکی خۆش بۆ یەزدان .هەرکەسێک لە بنەماڵەی ئیسرائیل یان بێگانەیەک کە لە نێوانتاندا نیشتەجێیە ،هەر جۆرە خوێنێک بخوات .تەنانەت ڕووم بەرامبەر ئەو ڕۆحە دادەنێم کە خوێن دەخوات و لە نێو گەلەکەیدا دەیبڕم .چونکە ژیانی گۆشت لە خوێندایە ،لەسەر قوربانگاکەم پێم بەخشیون بۆ ئەوەی کەفارەت بۆ گیانتان بکات ،چونکە ئەوە خوێنە کە کەفارەت بۆ ڕۆح دەکات .بۆیە بە نەوەی ئیسرائیلم گوت :هیچ کەسێک لە ئێوە خوێن ناخوات و نامۆیەک لە نێوانتاندا نیشتەجێ بێت خوێن ناخوات .هەرکەسێک لە نەوەی ئیسرائیل یان بێگانەیەک کە لە نێوانتاندا نیشتەجێن ،هەر ئاژەڵێک یان باڵندەیەک کە بخورێت ،ڕاو بکات و بیگرێت .تەنانەت خوێنی دەڕێژێت و بە خۆڵ دایپۆشێت .چونکە ژیانی هەموو گۆشتێکە؛ خوێنی بۆ ژیانییە ،بۆیە بە نەوەی ئیسرائیلم گوت : خوێنی هیچ جۆرە گۆشتێک ناخۆن ،چونکە ژیانی هەموو گۆشتەکە خوێنی ئەو گۆشتەیە ،هەرکەسێک بیخوات دەبڕدرێت .لێڤیا ١٧ :٦ ،١٠-١٤

بەڵام یەکەم منداڵی مانگا ،یان یەکەمی مەڕ ،یان یەکەمی بزن ،مەیکەرەوە .پیرۆزن ،خوێنیان لەسەر قوربانگاکە دەڕژێنە و چەوریەکانیان بسووتێنیت بۆ قوربانییەکی ئاگرین ،بۆنێکی خۆش بۆ یەزدان .ژمارەکان ١٨:١٧

ئینجا ئەلعازار کاهین بە پەنجەی خوێنەکەی وەربگرێت و حەوت جار لە خوێنەکەی ڕاستەوخۆ لەبەردەم چادری کۆبوونەوەکەدا بپرژێنێت ،یەکێکیش گامێشەکە لەبەردەمیدا بسووتێنێت .پێست و گۆشت و خوێنی لەگەڵ پیسایییەکەی دەسووتێنێت :ژمارەکان ١٩ :٤-٥

قوربانی سووتاندنەکانت ،گۆشت و خوێن ،لەسەر قوربانگای یەزدانی پەروەردگارت پێشکەش بکە ،خوێنی قوربانییەکانت دەڕژێتە سەر قوربانگای یەزدانی پەروەردگارت و گۆشتەکەی بخۆیت .دووبارەکردنەوەی دووبارە ١٢:٢٧

جا گاکانیان کوشت و کاهینەکان خوێنەکەیان وەرگرت و بەسەر قوربانگاکەدا ڕشتیان ،بە هەمان شێوە کە بەرخەکانیان کوشت ،خوێنەکەیان بەسەر قوربانگاکەدا ڕشت ،بەرخەکانیشیان کوشت و خوێنەکەیان بەسەر قوربانگاکەدا ڕشت قوربانگا .کاهینەکان کوشتیان و لەگەڵ خوێنەکەیان لەسەر قوربانگاکە ئاشتبوونەوە ،بۆ ئەوەی کەفارەت بۆ هەموو ئیسرائیل بکەن ،چونکە پاشا فەرمانی دا قوربانی سووتاندن و قوربانی گوناه بۆ هەموو ئیسرائیل بکرێت2 .ی مێژوو29:22،24

بەپێی یاسای موسا پیاوی خودا لە شوێنی خۆیان وەستان ،کاهینەکان ئەو خوێنەیان ڕشت کە لە دەستی لێڤیەکانەوە وەریانگرت .٢ی تەمەن ١٦:٣٠

جەژنی پەسحیان کوشت و کاهینەکانیش خوێنی دەستیان ڕشت و لێڤیەکان پێستیان بڕی .٢ی تەمەن ١١:٣٥

زۆری قوربانییەکانتان بۆ چ مەبەستێکە بۆ من؟ یەزدان دەفەرموێت :من پڕم لە قوربانی سووتاندنی بەرخ و چەوری ئاژەڵە خۆراکیەکان .منیش بە خوێنی گا و بەرخ و بزن دڵخۆش نیم .ئیشایا ١ :١١

پێی وتم» :کوڕی مرۆڤ ،یەزدانی پەروەردگار ئەمە دەفەرموێت .ئەمانە ڕێوڕەسمەکانی قوربانگاکەن لەو ڕۆژەی کە دروستی دەکەن ،قوربانی سووتاندن لەسەری و ڕشتنی خوێنی لەسەر .لە خوێنەکەی وەربگریت و بیخەیتە سەر چوار قۆچەکەی و چوار گۆشەی کۆشکەکە و لەسەر سنووری دەوروبەری ،بەم شێوەیە پاکی دەکەیتەوە و پاکی دەکەیتەوە .حەزەقێل ٤٣ :١٨،٢٠

بەڵام کاهینەکانی لێڤی ،نەوەی سادۆک ،کە ئەرکی پیرۆزگاکەمیان پاراست کاتێک نەوەی ئیسرائیل لێم لادەچوون ،لێم نزیک دەبنەوە بۆ ئەوەی خزمەتم بکەن و لەبەردەممدا دەوەستن بۆ ئەوەی پێشکەشم بکەن چەوری و خوێن ،یەزدانی پەروەردگار دەفەرموێت :حەزەقێل ١٥:٤٤

کاهینەکە لە خوێنی قوربانی گوناهەکە وەربگرێت و بیخاتە سەر دارەکانی ماڵەکە و لەسەر چوار گۆشەی کۆشکی قوربانگاکە و لەسەر دارەکانی دەروازەی حەوشەی ناوەوە .حەزەقێل ٤٥ :١٩

کاتێک نانیان دەخوارد ،عیسا نانی وەرگرت و بەرەکەتی خستە سەری و شکاندی و دای بە شاگردەکان و گوتی» :ببەن و بخۆن .ئەمە جەستەی منە .ئینجا جامەکەی برد و سوپاسی کرد و پێی وتن» :هەمووتان لێی بخۆنەوە .چونکە ئەمە خوێنی منە لە پەیمانی نوێ ،کە بۆ زۆر کەس دەڕژێت بۆ لێخۆشبوونی گوناهەکان .مەتا ٢٦ :٢٦-٢٨

کاتێک نانیان دەخوارد ،عیسا نانێکی برد و بەرەکەتی خستە سەر و شکاندی و پێیان دا و گوتی» :ببەن ،بخۆن ،ئەمە جەستەی منە «.جامەکەی برد و سوپاسگوزاری کرد و پێیان بەخشی ،هەموویان لێیان خواردەوە .پێی گوتن» :ئەمە خوێنی منە لە پەیمانی نوێ ،کە بۆ زۆر کەس دەڕژێت «.مارک ١٤ : ٢٢-٢٤

نانی برد و سوپاسی کرد و شکاندی و پێیان دا و گوتی» :ئەمە جەستەی منە کە لە پێناوتان دراوە ،ئەمە بکەن بۆ یادی من «.هەروەها جامەکەش دوای نانخواردنی ئێوارە ،دەیگوت» :ئەم جامانە پەیمانی نوێیە لە خوێنی مندا ،کە بۆتان دەڕژێت «.لوقا ٢٢ :١٩-٢٠

ئینجا عیسا پێی گوتن» :بەڕاستی پێتان دەڵێم :ئەگەر گۆشتی کوڕی مرۆڤ نەخۆن و خوێنی نەخۆنەوە ،ژیانتان لە خۆتاندا نییە «.هەرکەسێک گۆشتم بخوات و خوێنی من بخواتەوە ،ژیانی هەتاهەتایی هەیە .و لە ڕۆژی کۆتاییدا زیندوو دەکەمەوە .چونکە گۆشتم گۆشتە و خوێنم خواردنەوەیە .ئەوەی گۆشتم بخوات و خوێنم بخواتەوە ،لە مندا نیشتەجێیە و منیش لەناو ئەودا دەژیم .یۆحەنا ٦:٥٣-٥٦

بۆ ئەوەی خۆتان بەدوور بگرن لە خواردنی پێشکەشکراو بۆ بتەکان و لە خوێن و لە شتە خنکێنراوەکان و لە زیناکردن .باش بن .کارەکانی پێغەمبەران ٢٩:١٥

لە یەک خوێن هەموو نەتەوەکانی مرۆڤی دروست کردووە بۆ ئەوەی لەسەر هەموو ڕووی زەوی نیشتەجێ بن ،کاتەکانی دیاریکراو و سنووری نیشتەجێبوونیان دیاری کردووە .کارەکانی پێغەمبەران ٢٦:١٧

بۆیە ئەمڕۆ دەتانبەم بۆ تۆمارکردنی ئەوەی کە لە خوێنی هەموو مرۆڤەکان پاکم .چونکە خۆم لە هەموو ئامۆژگارییەکانی خودا بەدوور نەگرتووە .بۆیە ئاگاداری خۆتان و هەموو ئەو مەڕانە بن کە ڕۆحی پیرۆز ئێوەی کردۆتە سەرپەرشتیاری ،بۆ ئەوەی کڵێسای خودا بخۆن کە بە خوێنی خۆی کڕیویەتی . کارەکانی پێغەمبەران ٢٠:٢٦-٢٨

سەبارەت بەو نەتەوەیانەی کە باوەڕیان هێناوە ،نووسیومانە و گەیشتوینە ئەو ئەنجامەی کە ئەوان هیچ شتێکی لەو جۆرە ناپارێزن ،تەنها ئەوە نەبێت کە خۆیان لە شتە پێشکەشکراوەکان بۆ بتەکان و لە خوێن و لە خنکان و لە زیناکردن بپارێزن .کارەکانی پێغەمبەران ٢٥:٢١

بە نیعمەتەکەی بە ئازادی لە ڕێگەی ئەو ڕزگاربوونەی کە لە عیسا مەسیحدا هەیە ،ڕاستودروست بوون ،خودا بە باوەڕبوون بە خوێنی خۆی داینایە بۆ ئەوەی ببێتە کەفارەت ،بۆ ئەوەی ڕاستودروستی خۆی ڕابگەیەنێت بۆ لێخۆشبوونی گوناهەکانی ڕابردوو ،لە ڕێگەی لێبوردەیی خوداوە .بۆ ئەوەی لەم کاتەدا ڕاستودروستی خۆی ڕابگەیەنم ،تاکو دادپەروەر بێت و ڕاستودروستکردنی ئەو کەسەی باوەڕ بە عیسا هەیە .ڕۆمیان ٣ :٢٤-٢٦

کەواتە زۆر زیاتر کە ئێستا بە خوێنی ئەو ڕاستگۆ بووین ،لە ڕێگەی ئەوەوە لە تووڕەیی ڕزگارمان دەبێت .ڕۆمیان ٩:٥

ئەو جامە نیعمەتەی کە ئێمە بەرەکەتی دەخەینە سەر ،ئایا هاوبەشی خوێنی مەسیح نییە؟ ئەو نانەی کە دەیشکێنین ،ئایا هاوبەشی جەستەی مەسیح نییە؟ یەکەمی کۆرنتیۆس ١٠ :١٦

دوای نانخواردنی جامەکەی برد و گوتی» :ئەم جامانە پەیمانی نوێیە لە خوێنی مندا .چونکە هەرکاتێک ئەم نانە دەخۆن و ئەم جامانە دەخۆنەوە ،مردنی یەزدان پیشان دەدەن تا دێت .بۆیە هەرکەسێک ئەم نانە بخوات و ئەم جامەی یەزدان بخواتەوە ،بە شێوەیەکی ناشایستە ،تاوانبار دەبێت لە جەستە و خوێنی یەزدان .یەکەمی کۆرنتیۆس ١١ :٢٥-٢٧

ئێمەی پێشوەختە دیاری کردووە بۆ ئەوەی لەلایەن عیسا مەسیحەوە منداڵ بین بۆ خۆی ،بەپێی خۆشی ویستی خۆی ،بۆ ستایشکردنی شکۆمەندی نیعمەتەکەی ،کە ئێمەی لە خۆشەویستەکەدا قبوڵ کردووە .لە ڕێگەی خوێنی ئەوەوە ڕزگارمان دەبێت ،لێخۆشبوونی گوناهەکان ،بەپێی دەوڵەمەندی نیعمەتەکەی .ئەفسیان ١ :٥-٧

بەڵام ئێستا لە عیسا مەسیحدا ئێوە کە هەندێک جار دوور بوون ،بە خوێنی مەسیح نزیک بوونەتەوە .ئەفسیان ١٣:٢

سوپاس و پێزانین بۆ باوک ،کە ئێمەی شایستەی کردووە بۆ ئەوەی بەشدار بین لە میراتی پیرۆزەکان لە ڕووناکیدا ،ئەو ئێمەی لە دەسەڵاتی تاریکی ڕزگار کرد و ئێمەی گەیاندە شانشینی کوڕە ئازیزەکەی ،کە ڕزگاربوونمان لە ڕێگەیەوە هەیە لە ڕێگەی خوێنی ئەوەوە ،تەنانەت لێخۆشبوونی گوناهەکان :کۆلۆسیان ١ :١٢-١٤

ئینجا لە ڕێگەی خوێنی خاچەکەیەوە ئاشتی کرد ،بۆ ئەوەی هەموو شتێک لەگەڵ خۆیدا ئاشت بکاتەوە .بە ئەو ،دەڵێم ،جا شتەکانی سەر زەوی بن ،یان شتەکانی ئاسمان .کۆلۆسیان ١:٢٠

چونکە منداڵەکان بەشدارن لە گۆشت و خوێن ،ئەویش بە هەمان شێوە بەشێکی لە خوێنەکان وەرگرت .بۆ ئەوەی لە ڕێگەی مردنەوە ئەو کەسە لەناو ببات کە هێزی مردنی هەبوو ،واتە شەیتان .عیبرانییەکان ١٤:٢

عیبرانییەکان ٩

1بەڕاستی پەیمانی یەکەم ڕێوڕەسمەکانی خزمەتکردنی خودایی و پیرۆزگایەکی جیهانی هەبوو.

2چونکە چادرێک دروستکرابوو .یەکەمیان کە چرادان و مێز و نانی نمایشی تێدا بوو .کە پێی دەوترێت پیرۆزگا.

3دوای پەردەی دووەم ،چادرەکە کە بە پیرۆزترینی هەموویان ناودەبرێت.

4بخورە زێڕینەکەی هەبوو و سندوقی پەیمانی بە زێڕ داپۆشرابوو ،مەنجەڵە زێڕینەکەی تێدا بوو کە مانا و دارەکەی هارون کە گوڵی کردبوو و مێزەکانی پەیمانی تێدا بوو.

5لەسەری کەروبەکانی شکۆمەندی سێبەری کورسی میهرەبان بوون .کە ئێستا ناتوانین بە تایبەتی باسی بکەین.

6کاتێک ئەمانە بەم شێوەیە ڕێکخران ،کاهینەکان هەمیشە دەچوونە ناو چادرەکەی یەکەم و خزمەتکردنی خودایان تەواو دەکرد.

7بەڵام سەرۆک کاهین ساڵانە جارێک بە تەنیا دەچووە ناو دووەمەوە ،بەبێ خوێن ،کە بۆ خۆی و هەڵەکانی گەل پێشکەشی دەکرد.

8ڕۆحی پیرۆز ئەمە دەگەیەنێت کە ڕێگای چوونە ناو پیرۆزترینی هەمووان هێشتا دەرنەکەوتبوو ،لە کاتێکدا کە چادرەکەی یەکەم هێشتا وەستابوو.

9کە ئەو کاتەی ئەو کاتە هەبوو ،کە تێیدا هەم دیاری و هەم قوربانی پێشکەش دەکرا ،کە نەیدەتوانی ئەو کەسەی کە خزمەتەکەی ئەنجامدا ،وەک ئەوەی پەیوەندی بە ویژدانەوە هەیە ،تەواو بکات.

10تا سەردەمی چاکسازی تەنیا لە گۆشت و خواردنەوە و شۆردنی جۆراوجۆر و ڕێوڕەسمی جەستەییەوە وەستابوون.

11بەڵام مەسیح لە ڕێگەی چادرێکی گەورەتر و تەواوترەوە بووە سەرۆکی کاهینی شتە باشەکانی داهاتوو ،کە بە دەست دروست نەکراوە ،واتە نەک لەم بینایە.

12نە بە خوێنی بزن و گوێدرێژ ،بەڵکو بە خوێنی خۆی جارێکی دیکە چووە ناو شوێنی پیرۆز و ڕزگاری هەمیشەیی بۆ ئێمە بەدەستهێنا.

13چونکە ئەگەر خوێنی گا و بزن و خۆڵەمێشی گامێشێک کە پیسەکان دەڕژێنێت ،پیرۆز دەکات بۆ پاککردنەوەی گۆشتەکەی.

14خوێنی مەسیح کە بە ڕۆحی هەمیشەیی خۆی بەبێ پەڵە پێشکەش بە خودا کرد ،چەندە زیاتر ویژدانتان لە کارە مردووەکان پاک دەکاتەوە بۆ ئەوەی خزمەت بە خودای زیندوو بکەن؟

15هەر لەبەر ئەمەشە ناوبژیوانی پەیمانی نوێیە ،بۆ ئەوەی لە ڕێگەی مردنەوە بۆ ڕزگارکردنی سەرپێچییەکانی ژێر پەیمانی یەکەم ،ئەوانەی بانگکراون بەڵێنی میراتی هەمیشەیی وەربگرن.

16چونکە لە کوێ پەیماننامەیەک هەبێت ،دەبێت مردنی وەسیەتکارەکەش هەبێت.

17چونکە پەیماننامە دوای مردنی مرۆڤەکان بەهێزە ،ئەگینا هیچ هێزێکی نییە تا وەسیەتکارەکە لە ژیاندایە.

18بەڵام هیچ کام لە پەیمانی یەکەم بەبێ خوێن تەرخان نەکرا.

19کاتێک موسا هەموو فەرمانەکانی بەپێی یاسا بۆ هەموو گەلی گوت ،خوێنی گوێدرێژ و بزنی لەگەڵ ئاو و پشمی سوور و هیسۆپی وەرگرت و هەم کتێبەکە و هەم هەموو گەلەکەی ڕشت.
20گوتی» :ئەمە خوێنی ئەو پەیمانەیە کە خودا فەرمانی پێکردوون«.
21جگە لەوەش هەم چادرەکە و هەموو کەلوپەلەکانی خزمەتەکەی بە خوێن ڕشت.
22نزیکەی هەموو شتێک بە یاسا پاک دەکرێتەوە .و بەبێ ڕشتنی خوێن هیچ لێخۆشبوونێک نییە.
23بۆیە پێویست بوو نەخشی شتەکانی ئاسمانەکان بەم شتانە پاک بکرێنەوە .بەڵام شتە ئاسمانییەکان خۆیان بە قوربانیدانی باشتر لەمانە.
24چونکە مەسیح نەچووەتە ناو ئەو شوێنە پیرۆزانەی کە بە دەست دروستکراون ،کە وێنەی ڕاستین .بەڵکو بۆ ئاسمان خۆی ،ئێستا بۆ ئەوەی لەبەردەم خودادا لە پێناومان دەربکەوێت.
25هەروەها بۆ ئەوەی زۆرجار خۆی پێشکەش بکات ،وەک چۆن سەرۆک کاهین ساڵانە بە خوێنی کەسانی دیکە دەچێتە شوێنی پیرۆز.
26چونکە ئەو کاتە دەبێ لە سەرەتای دروستبوونی جیهانەوە زۆرجار ئازاری چەشتبێت ،بەڵام ئێستا جارێک لە کۆتایی جیهاندا دەرکەوت بۆ ئەوەی گوناه لاببات بە قوربانیدانی خۆی.
27وەک چۆن بۆ مرۆڤەکان یەکجار بمرن ،بەڵام دوای ئەمە دادگاییکردن.
28جارێک مەسیح پێشکەش کرا بۆ ئەوەی گوناهی زۆر کەس هەڵبگرێت .بۆ ئەوانەی بەدوایدا دەگەڕێن ،بۆ جاری دووەم بەبێ گوناه دەردەکەوێت بۆ ڕزگاربوون.

چونکە ناکرێ خوێنی گا و بزن گوناهەکان لاببات .عیبرانییەکان ٤:١٠

بۆیە برایان ،بوێریمان هەیە بۆ چوونە ناو پیرۆزترین بە خوێنی عیسا ،عیبرانییەکان ١٠ :١٩

وا بیر بکەنەوە ،ئەو کەسەی کوڕی خودای لە ژێر پێیدا گرتووە و خوێنی پەیمانەکەی بە شتێکی ناپیرۆز زانیوە ،کە پێی پیرۆز بووە ،چەندە بە شایستەتر دەزانرێت لە نیعمەت؟ عیبرانییەکان ٢٩:١٠

لە ڕێگەی باوەڕەوە جەژنی پەسح و ڕشتنی خوێنی بەڕێوەبرد ،نەک ئەوەی یەکەم منداڵەکانی لەناوبرد دەستیان لێبدات .عیبرانییەکان ١١ :٢٨

هێشتا تا خوێن بەرەنگاری نەبوونەتەوە و دژی گوناه دەجەنگن .عیبرانییەکان ١٢ :٤

بۆ عیسا ناوبژیوانی پەیمانی نوێ و بۆ خوێنی ڕشتن ،کە قسەی باشتر لە خوێنی هابیل دەکات .عیبرانییەکان ٢٤:١٢

چونکە تەرمی ئەو دڕندانە ،کە خوێنیان لەلایەن سەرۆک کاهینەوە بەهۆی گوناهەوە دەهێنرێتە ناو پیرۆزگاکە ،لە دەرەوەی ئۆردوگاکە دەسوتێنرێت .بۆیە عیساش بۆ ئەوەی بە خوێنی خۆی گەل پیرۆز بکات ،لە دەرەوەی دەروازەکە ئازاری چەشت .عیبرانییەکان ١٣ :١١-١٢

خودای ئاشتی ،کە عیسای پەروەردگارمان لە مردن زیندوو کردەوە ،ئەو شوانە گەورەیەی مەڕەکان ،لە ڕێگەی خوێنی پەیمانی هەمیشەییەوە ،لە هەموو کارێکی باشدا تەواوتان دەکات بۆ ئەوەی ویستی خۆی جێبەجێ بکەن ،ئەوەی دڵخۆشکەر بێت لە ئێوەدا کار بکات لە چاوی ئەودا ،لە ڕێگەی عیسا مەسیحەوە؛ بۆ هەتا هەتا هەتایە شکۆمەندی بۆ ئەو بێت .ئامین .عیبرانییەکان ١٣ :٢٠-٢١

بەپێی پێشوەختەی خودای باوک هەڵبژێرە ،لە ڕێگەی پیرۆزکردنی ڕۆحەوە ،بۆ گوێڕایەڵی و ڕشتنی خوێنی عیسا مەسیح :نیعمەت و ئاشتیتان بۆ زۆر بێت .یەکەمی پەترۆس1:2

چونکە دەزانن کە بە شتە لەناوچووەکان وەک زیو و زێڕ ڕزگار نەکراینەوە ،لە قسە بێماناکانتان کە بە نەریت لە باوباپیرانتانەوە وەرگیراون .بەڵام بە خوێنی بەنرخی مەسیح ،وەک بەرخێکی بێ کەموکوڕی و بێ پەڵە :یەکەمی پەترۆس ١ :١٨-١٩

بەڵام ئەگەر لە ڕووناکیدا بڕۆن ،وەک چۆن ئەو لە ڕووناکیدا ،هاوبەشیمان لەگەڵ یەکتردا هەیە ،خوێنی عیسا مەسیحی کوڕەکەی لە هەموو گوناهێک پاکمان دەکاتەوە .یەکەمی یۆحەنا ١ :٧

ئەمە ئەو کەسەیە کە بە ئاو و خوێن هات ،تەنانەت عیسا مەسیح؛ نەک تەنها بە ئاو ،بەڵکو بە ئاو و خوێن .ڕۆحیش شایەتحاڵی دەدات ،چونکە ڕۆح ڕاستییە .چونکە سێ کەس هەن کە لە ئاسماندا شایەتحاڵی دەدەن ،باوک و وشە و ڕۆحی پیرۆز ،ئەم سێ کەسە یەکن .سێ کەس هەن کە لە زەویدا شایەتحاڵی دەدەن ،ئەوانیش ڕۆح و ئاو و خوێنن ،ئەم سێ کەسە لە یەکدا یەکدەگرنەوە .ئەگەر شایەتحاڵی مرۆڤەکان وەربگرین ،شایەتحاڵی خودا گەورەترە ،چونکە ئەمە شایەتحاڵی خودایە کە لەبارەی کوڕەکەیەوە شایەتحاڵی داوە .یەکەم یۆحەنا ٥ :٦-٩

هەروەها لە عیسا مەسیحەوە کە شایەتحاڵی دڵسۆزە و یەکەم لەدایکبووە لە مردووەکان و سەرۆکی پاشاکانی زەوی .بۆ ئەو کەسەی ئێمەی خۆشویست و بە خوێنی خۆی لە گوناهەکانمان شۆردین و ئێمەی کردە پاشا و کاهین بۆ خودا و باوکی .شکۆمەندی و حوکمڕانی بۆ ئەو بێت بۆ هەتا هەتایە .ئامین . پەخشانی ١ :٥-٦

گۆرانییەکی نوێیان گوت» :تۆ شایەنی ئەوەیت کتێبەکە وەربگریت و مۆرەکانی بکەیتەوە ،چونکە تۆ کوژرایت و لە هەموو خزم و زمان و گەل و گەلێکەوە بە خوێنت بۆ خودا ڕزگارت کردووین نەتەوە ;پەخشانی ٩:٥

پێم گوت» :کاکە ،تۆ دەزانیت «.پێی وتم» :ئەمانە ئەوانەن کە لە تەنگانەیەکی زۆرەوە هاتوونەتە دەرەوە و جلەکانیان شۆردووە و بە خوێنی بەرخەکە سپییان کردووەتەوە «.پەخشانی ١٤:٧

بە خوێنی بەرخەکە و بە قسەی شایەتحاڵی خۆیان بەسەریدا زاڵ بوون .هەتا مردنیش ژیانیان خۆش نەویست .پەخشانی ١٢ :١١

ئاسمانم بینی کە کرایەوە و ئەسپێکی سپیم بینی .ئەوەی لەسەری دانیشتبوو پێی دەگوترا دڵسۆز و ڕاستگۆ ،بە ڕاستودروستی دادوەری دەکات و شەڕ دەکات .چاوەکانی وەک بڵێسەی ئاگر بوون و لەسەر سەری تاجی زۆر بوون؛ ناوێکی نووسرابوو ،جگە لە خۆی کەس نەیدەزانی .پۆشاکێکی لەبەردا بوو کە لە خوێندا نوقم بوو ،ناوی وشەی خودایە .سوپاکانی ئاسمانیش بە ئەسپی سپییەوە بەدوایدا ڕۆیشتن و کەتانێکی جوان و سپی و پاکیان لەبەردا بوو .
پەخشانی ١٩ :١١-١٤

با بە چەقبەستوویی سەیری خوێنی مەسیح بکەین و بزانین خوێنی ئەو چەندە بەنرخە لەبەردەم خودادا ،کە بۆ ڕزگاربوونمان ڕژاوە ،نیعمەتی تەوبەی بۆ هەموو جیهان بەدەستهێناوە .یەکەم نامەی کلیمنت بۆ کۆرنتیەکان ٥:٤

هەروەها نیشانەیەکیان پێدا :کە پەتێکی سوور لە ماڵەکەیەوە هەڵواسێت .بەم شێوەیە ،بۆ ئەوەی بە خوێنی پەروەردگارمان ڕزگاربوون بۆ هەموو ئەوانەی باوەڕیان بە خودا هەیە و هیوایان بە خودا هەیە ،ڕزگاری بێت .خۆشەویستان دەبینن کە چۆن تەنها باوەڕ نەبووە ،بەڵکو پێشبینیش لەم ژنەدا هەبووە .
یەکەم نامەی کلیمنت بۆ کۆرنتیەکان ١٠:٦

با ڕێز لە پەروەردگارمان عیسا مەسیح بگرین کە خوێنی لە پێناومان درا .یەکەم نامەی کلیمنت بۆ کۆرنتیەکان ٦:١٠

پەروەردگار لە ڕێگەی خێرخوازیەوە پەیوەندیمان پێوە کرد لەگەڵ خۆی؛ لە کاتێکدا بۆ ئەو خۆشەویستییەی کە بەرامبەری بوو ،پەروەردگارمان عیسا مەسیح خوێنی خۆی بۆ ئێمە بەخشی ،بە ویستی خودا؛ گۆشتی ئەو بۆ گۆشتی ئێمە؛ ڕۆحی ئەو ،بۆ ڕۆحمان .یەکەم نامەی کلیمنت بۆ کۆرنتیەکان ٢١ :٧

لەبەر ئەم هۆکارە پەروەردگارمان دڵنیا بوو کە جەستەی خۆی بداتە لەناوچوون ،تا بە لێخۆشبوونی گوناهەکانمان پیرۆز بین .واتە بە ڕشتنی خوێنەکەی .
چونکە کتێبی پیرۆز ئەمە دەفەرموێت :بەهۆی سەرپێچییەکانمانەوە بریندار بوو ،بەهۆی تاوانەکانمانەوە چەقۆی لێدرا و بە خوێنەکەی چاک بووینەوە .
وەک بەرخێک بەرەو سەربڕین بردرا و وەک مەڕێک لەبەردەم براوەکانیدا داماو ،بەم شێوەیە دەمی نەکردەوە .نامەی گشتی بەرنابا4:1،3

چۆن شوێنکەوتووی خودا بوون و بە خوێنی مەسیح خۆتان وروژاند ،ئەو کارەتان بە تەواوی ئەنجامدا کە بۆتان سروشتی بوو .نامەی ئیگناتیۆس بۆ ئەفسیان1:3

ئیگناتیۆس کە پێی دەوترێت تیۆفۆرۆس ،بۆ کڵێسای پیرۆز کە لە ترالیس لە ئاسیادایە :خۆشەویستەکانی خودا باوکی عیسا مەسیح ،هەڵبژێردراو و شایستەی خودا ،لە ڕێگەی گۆشت و خوێنەوە ئاشتی و سۆز و سۆزی عیسا مەسیحی هیوامان ،لە زیندووبوونەوەدا کە لەلایەن ئەوەوەیە :کە بە تەواوی سڵاو دەکەم ،لە سیفەتی نێردراویدا بەردەوام دەبم ،هیوای هەموو خۆشی و بەختەوەرییەکی بۆ دەخوازم .نامەی ئیگناتیۆس بۆ ترالیانەکان1:1

بۆیە بە نەرمی و نەرم و نیان ،خۆتان نوێ بکەنەوە لە باوەڕدا ،واتە گۆشتی یەزدان .و لە خێرخوازیدا ،واتە خوێنی عیسا مەسیح .نامەی ئیگناتیۆس بۆ ترالیانەکان ٧:٢

من ئارەزووی نانی خودا دەکەم کە گۆشتی عیسا مەسیحە ،لە نەوەی داود .ئەو خواردنەوەیەی کە تامەزرۆیم ،خوێنەکەیەتی ،کە خۆشەویستییەکی نەفەوتاوە .نامەی ئیگناتیۆس بۆ ڕۆمییەکان ٥:٣

ئیگناتیۆس کە پێی دەوترێت تیۆفۆرۆس ،بۆ کڵێسای خودای باوک و عیسا مەسیحی پەروەردگارمان کە لە فیلادلفیا لە ئاسیادایە ،ڕەحمەتی بەدەستهێناوە ، لە هاوسەنگی خودادا جێگیر بووە و هەمیشە بە ئازاری پەروەردگارمان شاد بووە و بە زیندووبوونەوەیەوە بە هەموو میهرەبانییەوە بەدیهاتووە خۆشی ;بە تایبەتی ئەگەر لەگەڵ قەشە و ئەو سەرۆکانەی کە لەگەڵیدان و ئەو دیاکۆنانەی کە بەپێی بیری عیسا مەسیح دانراون ،یەکگرتوو بن؛ بە ڕۆحی پیرۆزی خۆی بە ویستی خۆی جێگیر کردووە ،چونکە تەنها یەک جەستەی یەزدانی مەسیحی پەروەردگارمان هەیە .و یەک جام لە یەکگرتوویی خوێنیدا؛ یەک قوربانگا؛ نامەی ئیگناتیۆس بۆ فیلادلفیاییەکان ١ :١١،١

چونکە من تێبینیم کردووە کە ئێوە لە باوەڕێکی نەجووڵاودا جێگیر بوون ،وەک ئەوەی لە خاچی پەروەردگارمان عیسا مەسیحدا بزمار دراون ،چ لە جەستە و چ لە ڕۆحدا .و لە خۆشەویستیدا لە ڕێگەی خوێنی مەسیحەوە پشتڕاست دەکرێنەوە؛ بە تەواوی قەناعەتمان بەو شتانە هەبێت کە پەیوەندییان بە پەروەردگارمانەوە هەیە .نامەی ئیگناتیۆس بۆ سمیرنییەکان1:3

با کەس خۆی فریو نەدات؛ چ ئەو شتانەی کە لە ئاسمانن و چ فریشتە شکۆمەندەکان و هەم سەرۆکەکان ،چ بینراو یان نەبینراو ،ئەگەر باوەڕیان بە خوێنی مەسیح نەبێت ،ئەوە بۆ ئەوان دەبێتە مەحکوم .نامەی ئیگناتیۆس بۆ سمیرنییەکان ١٢:٢

سڵاو لە قەشە زۆر شایستەکەت ،و سەرۆکایەتییە ڕێزدارەکەت؛ و دیاکۆنەکانتان ،هاو خزمەتکارەکانم؛ و هەمووتان بە گشتی و هەر کەسێک بە تایبەتی ، بە ناوی عیسا مەسیح و بە گۆشت و خوێنی ئەو؛ لە سۆز و زیندووبوونەوەیدا چ لە ڕووی جەستەییەوە و چ لە ڕووی ڕۆحییەوە؛ و لە یەکگرتوویی خودا لەگەڵ ئێوەدا .نامەی ئیگناتیۆس بۆ سمیرنییەکان ٢٢:٣

هەموو شتەکان ملکەچی ئەون ،چ لە ئاسمان و چ لە زەوی .کە هەموو بوونەوەرێکی زیندوو دەیپەرستێت؛ ئەو دێت بۆ ئەوەی ببێتە دادوەری زیندوو و مردووەکان ،خودا خوێنی لێ دەخوازێت لەوانەی باوەڕیان پێی هەیە .نامەی پۆلیکارپ بۆ فیلیپییەکان ١ :٧

بەڵام ئەوانەی فەرمانەکانی جێبەجێ ناکەن ،لە ژیانی خۆیان هەڵدێن و نەیارن .ئەوانەی فەرمانەکانی جێبەجێ ناکەن ،خۆیان ڕادەستی مردن دەکەن و هەرکەسێک بە خوێنی خۆی تاوانبار دەبێت .کتێبی سێیەمی هێرماس ١٣:١٠

بۆیە یەکتریان بیرکردەوە کە ئایا بچن و ئەم شتانە بە پیلاتۆس نیشان بدەن .لە کاتێکدا هێشتا بیریان لەوە دەکردەوە ،ئاسمانەکان دەبینرێنەوە کە دەکرێتەوە و پیاوێک دادەبەزێت و دەچێتە ناو گۆڕەکەوە .کاتێک سەرۆک سەدەکە و ئەوانەی لەگەڵیدا بوون ئەم شتانەیان بینی ،شەو بەپەلە چوونە لای پیلاتۆس ،

گۆڕەکەیان بەجێهێشت کە چاودێرییان دەکرد و هەموو ئەو شتانەیان ڕاگەیاند کە بینیویانە ،زۆر دڵتەنگ بوون و گوتیان» :بەڕاستی کوڕی «.خواوەند . پیلاتۆس وەڵامی دایەوە و گوتی» :من لە خوێنی کوڕی خودا پاکم ،بەڵام ئەوە ئێوە بوون کە بڕیارتان دا «.پاشان هەموویان نزیک بوونەتەوە و داوای لێبوردنیان لێکرد و داوایان لێکرد فەرمان بە سەرۆک سەدەکە و سەربازەکان بکات کە هیچ لەو شتانەی کە بینیویانە نەڵێن :چونکە باشترە ،دەڵێن ،بۆ ئێمە تاوانبار بین بە گەورەترین گوناه لەبەردەم خودادا ،و ...بۆ ئەوەی نەکەوێتە دەستی گەلی جولەکەکان و بەردباران نەکرێت .بۆیە پیلاتۆس فەرمانی بە سەرۆک سەد و سەربازەکان کرد کە هیچ نەڵێن .ئینجیلی ونبوو بەپێی پەترۆس ۱۱:۱

پاشان قسەی خودا هاتە لای ئادەم و پێی گوت :ئەی ئادەم ،وەک چۆن خوێنی خۆت ڕشت ،منیش خوێنی خۆم دەڕێژم کاتێک دەبم بە گۆشتی تۆوەکەت . ئەی ئادەم ،وەک چۆن تۆ مرد ،منیش دەمرم .وەک چۆن قوربانگایەکت دروست کرد ،بە هەمان شێوە قوربانگایەکت بۆ دروست دەکەم لەسەر زەوی . وەک چۆن خوێنی خۆتت لەسەر پێشکەش کرد ،منیش خوێنی خۆم لەسەر قوربانگایەک لەسەر زەوی پێشکەش دەکەم .وەک چۆن تۆ لە ڕێگەی ئەو خوێنەوە سکاڵات تۆمار کرد بۆ لێخۆشبوون ،بە هەمان شێوە خوێنم دەکەمە لێخۆشبوونی گوناهەکان و سەرپێچییەکانی تێدا دەسڕمەوە .یەکەم کتێبی ئادەم و حەوا ٢٤ :٤-٥

وە ،دیسانەوە ،سەبارەت بەو ئاوەی ژیان کە تۆ بەدوایدا دەگەڕێیت ،ئەمڕۆ پێت نادرێت؛ بەڵام لەو ڕۆژەی کە خوێنم بەسەر سەرتدا دەڕێژم لە خاکی گۆلگۆتا .چونکە خوێنی من دەبێتە ئاوی ژیان بۆ تۆ ،لەو کاتەدا ،نەک تەنها بۆ تۆ ،بەڵکو بۆ هەموو ئەوانەی لە نەوەکانت کە باوەڕم پێدەهێنن .بۆ ئەوەی بۆ هەمیشە بۆ پشوودان بێت .یەکەم کتێبی ئادەم و حەوا ٤٢ :٧-٨

خودا زیاتر بە ئادەمی وت :بەم شێوەیە بەسەر منیشدا دێت ،لەسەر زەوی ،کاتێک کون دەبم و خوێن لە لای منەوە دەڕژێت و بەسەر جەستەمدا دەڕژێت ، کە پێشکەشکردنی ڕاستەقینەیە .و کە لەسەر قوربانگاکە وەک قوربانییەکی تەواو پێشکەش دەکرێت .یەکەم کتێبی ئادەم و حەوا ٦٩:٦

تەواوی زەوییەکە بە بەرد قیرتاو کراوە و لێوارەکانی خوارەوە بۆ شوێنە دیاریکراوەکان ،بۆ ئەوەی ئاو بگوازرێتەوە بۆ ئەوەی خوێنی قوربانییەکان بشۆردرێت ،چونکە لە ڕۆژانی جەژندا هەزاران ئاژەڵ لەوێ دەکرێنە قوربانی .لە بنی قوربانگاکەدا چەندین دەرچەی ئاو هەیە کە بۆ هەمووان نابینرێن جگە لەوانەی سەرقاڵی خزمەتکردنن ،بەجۆرێک هەموو خوێنی قوربانییەکان کە بە بڕێکی زۆر کۆدەکرێنەوە لە چاوتروکانێکدا دەشۆردرێت . نامەی ئاریستیا ٤ :١٧،١٢

و ئەم پیاوانە ،بۆیە ،کە خۆیان پیرۆز کردووە لە پێناو خودادا ،نەک هەر ئەم شەرەفەیان وەرگرتووە ،بەڵکو ئەو شەرەفەشیان وەرگرتووە کە لە ڕێگەی ئەوانەوە دوژمن دەسەڵاتی بەسەر گەلەکەماندا نەمابوو و ستەمکارەکەش سزای بەسەردا هات و وڵاتەکەمان پاک بووەوە ،ئەوان وەک بڵێی بووەتە فیدیەیەک بۆ گوناهی نەتەوەکەمان؛ و لە ڕێگەی خوێنی ئەم پیاوە ڕاستودروستانە و کەفارەتی مردنیانەوە ،پەروەردگاری خودایی ئیسرائیلی ڕزگار کرد کە پێشتر داوای لێکرابوو .کتێبی چوارەمی مەکابیەکان ١٥:٨